

nagyobb állat ám nála! Akkor talán így is mondhatnánk: a tigris a maeska *nagybátyja*! Nem?! Miért? Ugy van, ha így mondom: *nagybátyja*, mást értünk rajta, mintha így mondom: *nagy bátyja*! Hát melyik a jobb? Ismeritek a violát, meg a rezedát? Milyen virágok ezek? Kiknek a kertjében van nyáron viola, meg rezeda? Ezek a magyar ember legkedvesebb virágai. Ott vannak a leg-egyszerűbb kis falusi kertben is.

Olvassuk most már végig az egészet!

Hogyan jutott Gárdonyi eszébe a virágról a leány? Kik szeretik legjobban a virágot? Kik ápolják egész tavasszal, nyáron? Bizony, ők is virágok, szeretik is kicsi gondozottjaikat!

Miért mondja az író azt, hogy nekünk a kályha is elég? Bizony, gyermekek, de sok-sok ember nem húzódhat télen a melegítő kályha mellé... Gondolatok-e már erre, amikor végigjártok a jó meleg szobában? Bizony, gyermekek, vannak a télnek örömei is, de csak azok számára, akik nem szűkölködnek semmi-
ben... A jó Isten azonban szívet is adott az embernek: *érező*, meleg szívet. Hát ez a szív aztán sok mindent eligazít, ami hibásan van a földön. Ez a szív elvezet bennünket a nálunk is szegényebbekhez, hogy rásegítsük őket is egy kis melegre, egy-egy tál ételre... Hiszen télen van éppen a szeretet nagy ünnepe is, a Karácsony... a kicsi Jézuska születésnapja... Ő is ajándékokat hoz... mi is adakozunk... Leglább akinek szíve van, bizonyosan meghallja ott belül, a keblében, csak figyeljen rá egy kicsit...

III. Olvassuk el még egyszer, de most már nem állunk meg, így élvezzük! Majd meglátjátok, most még jobban fog tetszeni!

Számolás és mérés.

1939. november 3. hete.

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Rajzoljuk le tantermünk alapját kisebbítve (Méréstan.)

Nevelési cél: Az egyenes vonal, merőleges, derékszög, párhuzamos észleltetése.)

Szemléltetés. A tanteremben.

Megfigyelésre utalás: Pontos mérés!

Vázlat.

I. Számonkérés. a) A múlt órai anyag: a Pályaudvaron tárgykörből. b) A legutóbbi méréstani tárgykör felújítása: hosszúság-mérés.)

II. Érdeklődés-keltés. Célkitűzés. Rajzoljuk le tantermünk alapját! Nem rajzolhatjuk eredeti nagyságában! Hogyan kisebbítjük?

III. A kérdés megoldása. a) Hány méter hosszú a tanterem?

Mekkora a mi rajzlapunk? Hányszor kisebb, mint a tanterem hosszúsága? Vegyünk minden métert egy centiméternek! Hány centiméter van 1 méterben? Hányszor kisebbítjük a rajzot?

b) Hány méter széles a tantermünk? Mekkora a rajzlapunk szélessége? Ezt is hányszor kell kisebbítenünk akkor? Rajzoljuk!

c) Hány centiméter lett a tanterem hosszúsága a rajzunkon?

Hány cm lett a szélessége?

Éppen olyan alakú-e a mi rajzunk, mint a tanterem?

Miért?

Hogyan kisebbítünk?

Mire kell vigyázni a kisebbítésnél?

Kisebbitve rajzoljuk meg az ajtót!

d) Összefoglalás.

IV. A tanterem kisebbített rajza elkészítésének megbeszélése! Így kisebbítik a térképeket is! Város, község, járás, vármegye térképe mind kisebbített! De rá kell írni, hányszor kisebbítettünk! Mit jelent ez: 1:10? (Ami a valóságban 10 m, az a rajzon 1 m) Mit jelent 1:100? (Ami a valóságban 100, az a rajzon 1.) Tehát mit írunk a mi rajzunk alá? Miért?

Természeti és gazdasági ismeretek.

1939. november 4. hete.

III. OSZTALY.

A tanítás anyaga: Házunk táján, erdőn-mezőn!

Nevelési cél: A természet jelenségeinek észrevétele és tudatossá tévése.

Szemléltetés. Előzetes kirándulás alapján.

I. Mit láttunk a határban, tegnapi sétánkon? Mit vettünk észre az iskolában, az utcákon, a házak táján? Mit láttunk a kertekben, az erdőben, s a tó partján? Annyi sokat és olyan szépeket láttunk s beszéltünk meg, hogy ezeket ma itt mind összefoglaljuk.

II. Valamint a házban, az udvarban és a kertben, úgy a szabad természetben is lépten-nyomon a legkülönbözőbb állatokra bukkanunk. Némelyek a földben tanyáznak, vagy a föld alatt élnek, mások a levegőben repkednek, ismét mások a vízben tartózkodnak. Nagyon érdekes *megfigyelni* azt, hogy ez a sokféle állat hogyan él, miképpen mozog, mivel táplálkozik s minő szervekkel végzi különböző életműködéseit; továbbá, hogy az állat egész testalkotása, különösen pedig végtagjai, hogyan *alkalmazkodnak* az életmódjához, a szájrészei pedig a táplálékhoz és megszerzési módjához. Szokjunk hozzá, hogy a körülöttünk végbemenő életet és jelenségeket megfigyeljük és az érdekes adatokat föl is jegyezzük. Amint láttátok, nincs az a falu (város), ahol erre alkalom ne kínálkoznék.